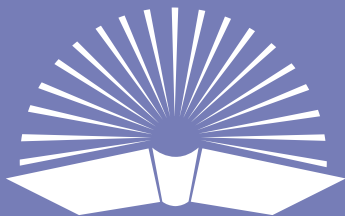

myShliach
מהלכה לדוברי עברית

חברותא

חומר לימוד שבועי

פרשת
מקץ

myshliach.net

מקץ

לקו"ש חלק א' ע' 75 ואילך
מתורגם ללה"ק

בכל זאת – מסיק ב"תורה אור" – אין לטעות ולומר שהיות ולאחר סיום התפלה נקלע האדם למצב רוחני מנוגד מכפי שהיה בזמן תפלתו מהוה הדבר הוכחה שתפלתו, תורתו ומצוותיו אינם שוים כלום. אין הדבר כן. שרשו של החלום הוא בדרגה נעלית מאד המאירה בזמן הגלות דווקא (יעוין שם בהרחבה).

ג. הסברת הדבר מבחינת עבודת הנפש של האדם – היא:

בכל איש ישראל – שלמה ותמימה הנפש האלקית תמיד. התורה והמצוות שיהודי עושה – הן נצחיות לעולם ועד⁴. לעומתן – הפעולות הבלתי מתאימות שאדם עושה אינן אלא זמניות (כי בסופו של דבר עתיד כל יהודי לחזור בתשובה). ומשום כך גם בשעת מעשה אינן דבר של קיימא – דוגמת "נהרות המכזבין"⁵.

לפיכך אין הרע מסוגל להכריע, ח"ו, את הטוב, משום שאיננו דבר של קיימא, ואילו הטוב, לעומתו, שלם

א. בריש פרשת מקץ, וכן בפרשה הקודמת – וישב, מסופר על חלומות: חלום פרעה (בפ' מקץ), חלום יוסף וחלומות שר המשקים ושר האופים (בפ' וישב).

כל החלומות האלו היוו סיבות לגלות מצרים, שורש כל הגלויות¹. מאחר שכל הענינים הם בהשגחה פרטית – מובן מאליו שהתוצאה – הגלות – קשורה ודומה לגורם, לחלום.

ב. הקשר בין הגלות לבין החלום מוסבר במספר מקומות, ובין השאר ב"תורה אור"²: חלום נובע מכוח הדמיון המאחד שני דברים מנוגדים, אף "פילא בקופא דמחטא", אם לפני כן הרהר האדם בכך³.

כך גם בזמן הגלות: לאדם נדמה שהוא אוהב את הקב"ה ועם זאת את גופו עצמו – למרות ששני הדברים אינם מסוגלים להיות בד בבד, ועד כדי כך שהוא (כפי המוסבר במקום אחר) עלול להיות שקוע בתאוות ואפילו לעבור על רצון הקב"ה.

תמיד.

שלפי שעה הוא מוסיף כח כו' – מכל מקום בטוח הוא "שלא ידח ממנו נדח" ואז ישובו התורה והמצוות יחד אתו.

ה. כל האמור אינו רק ביחס לגליא דתורה, כי אם גם ביחס לפנימיות התורה, מנהגיה והדרכותיה – לפי הוראת רז"ל: חטוף ואכול (– גליא דתורה שנמשלה ללחם¹², חטוף ואישתי (– פנימיות התורה, שנמשלה למים¹³).

למרות שבדורות הקודמים לא ניתן להתחיל בלימוד פנימיות התורה אלא לאחר כמה וכמה הכנות – הרי בדורותינו אלה "מצוה לגלות זאת החכמה"¹⁴, ובמיוחד לאחר התגלות תורת החסידות ע"י הבעש"ט וכ"ק אדמו"ר הזקן וממשיכי דרכו – נעשתה זו ככל שאר חלקי התורה, והרי כל איש ישראל חייב ללמוד את כל חלקי התורה¹⁵.

ו. ע"י התנהגות של "חטוף ואכול, חטוף ואישתי", כשאדם לא יתחשב במצבו הוא, אם הגיע לדרגה המתאימה ואם לאו, אלא יוסיף וילך בתורה ומצוות (דבר הדומה לענין החלום כנ"ל) –

הרי ע"י עצם תוספת אור התורה והמצוות – מסלקים את תרדמת הגלות ומביאים את אור הגאולה האמתית, "הוי' יהיה לך לאור עולם"¹⁶, כדרך שרואים

ומבחינה זו יש יתרון בזמן הגלות לגבי זמן הבית: בזמן הבית פעלו והאירו הכחות הפנימיים של הנשמה⁶, שבהם קיימת הגבלה, ולפיכך אסור לטמא להכנס למקדש, ואילו בזמן הגלות מאירים הכחות ה"מקיפים" של הנשמה, שבהם אין קיימות כל הגבלות, ככתוב: השוכן אתם בתוך טומאותם⁷.

ד. ההוראה למעשה מן האמור:

לא כדעת הסוברים בטעות שהדרך האפשרית היחידה היא ההליכה מן הקל אל הכבד, העבודה המסודרת, ושכל עוד לא השלים האדם את הדרגה הראשונה אינו יכול להתחיל לחשוב בדבר הדרגה הנעלית יותר, סברה זו היתה נכונה לו היו כל עניני האדם מסודרים, אבל מאחר שהמצב הוא של "היינו כחולמים" – ישנה אפשרות, ויש צורך, לבצע כל עבודה מעבודות ה' המזדמנות ליד, בהתאם להוראת רז"ל⁸: "חטוף ואכול, חטוף ואישתי".

אף לגבי זה ששרוי במצב שעליו נאמר⁹: "אי אפשר... להתחיל לעבוד ה' בלי שיעשה תשובה על העבר תחלה" – פוסק, עם זאת, אדמו"ר הזקן בתניא¹⁰ – פנימיות התורה – ובשלחן-ערך¹¹ – גליא דתורה – שגם עליו ללמוד תורה ולקיים מצוות. למרות

שבשעה שמגיע אור מקיץ האדם משנתו.

ז. זו, איפוא, ההוראה מכך שהחלומות היוו סיבה לגלות מצרים וליציאת מצרים.

גלות מצרים היתה הגלות הקשה ביותר, ולפיכך נקראות כל הגלויות על-שם מצרים¹⁷. ולמרות זאת הרי אך ורק ע"י הגלות הגיעו בני ישראל לידי "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"¹⁸.

כך גם בגלות הנוכחית: למרות שכל העבודה בזמן גלות היא ענין של חלום – בכל זאת, הרי – אדרבה – משום דבר זה עצמו, שהיא באופן של חלום, ישנה אפשרות להגיע לדרגה נעלית יותר, ע"י דילוג, ע"י תוספת אור תורה ומצוות המסלק את שינת הגלות ומביא לידי "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁹, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

(משיחת חג הגאולה, י"ט כסלו, תשי"ז)

ח. הענין האמור – שדוקא ע"י הגלות אפשרית עליה גדולה יותר – רמוז גם בפרשת השבוע, בטעם לכך שאפרים נקרא בשם זה – "כי הפרני אלקים בארץ עניי". דוקא ע"י "ארץ עניי" בא "הפרני" (= הפרה אותי), תוספת אור ביוסף עצמו.

חשיבותו של יוסף כשלעצמו היא רמה מאד, וכפי שמוסבר בתורת חיים²⁰, ובמקומות אחרים, הטעם לכך שיוסף נענש על אשר הכין "כלים" בדרך הטבע, למרות שאף יעקב עשה כן^{20*}, משום שדרגתו של יעקב היתה בתוך סדר ההשתלשלות, וחשש, לכן, "שמא יגרום החטא"²¹, ולפיכך היה זקוק לעשיית "כלים" בטבע, ואילו יוסף צדיק עליון, לא היה צריך, לפי דרגתו, לחשוש משום ענין, ולא היה צריך להזדקק לטבע.

כן נאמר שם – בקשר לפסוק "ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו" – הטעם לכך שהשבטים, וכן האבות, היו רועי צאן, מרוחקים מן העולם, כדי שהעולם לא יפריע להם.

ואילו יוסף היה בדרגה כזו שהיה מסוגל להיות בתוך העולם, שליט במצרים, אשר "בלעדך לא ירים איש" גו', ואין מקרא יוצא מידי פשוטו – שכל מצרי שרצה לחגור כלי נשק היה חייב לשאול על כך את פיו של יוסף, ויחד עם כך שהיה עוסק בזאת היה שרוי, בה בשעה, בתכלית הדבקות באלקות.

עם כל זאת הגיע הוא לידי "הפרני" – אך ורק באמצעות "בארץ עניי".

ט. הסיפור האמור בקשר ליוסף

רגלי – העם אשר אנכי בקרבו: מתוך כך שהיו כל שש מאות האלף, גם ה"רגלים", ובעיקר ה"רגלים" (כפי שמוסבר במקום אחר יתרונו של ה"רגל", קבלת העול), ניתנה התורה שמתחילה ב"אנכי", ובחינת "אנכי" נמשכה למשה.

משום כך, כשהכתוב מדבר באפרים, שענינו: "כי הפרני אלקים בארץ עניי" – שרק ע"י "מצרים" מגיעים לתכלית העילוי שבמתן תורה – אומר הוא ביחס לזה: ואנכי תרגלתי לאפרים. ע"י "תרגלתי", מלשון: רגל, כלומר – עבודה של קבלת עול, מגיעים אל "אנכי מי שאנכי".

(משיחת חג השבועות, תשי"ג)

תודתנו נתונה למכון לוי יצחק על האישור להדפסת השיחה התרגום באחריותם בלבד!

ט. הסיפור האמור בקשר ליוסף משמש הוראה לכל ישראל – שענין ירידת הנשמה לגוף בעולם הזה, בכלל, ובמיוחד בזמן הגלות – אינו בכוונה לענות ח"ו, כי אם יש בדבר יתרון גדול.

תכלית²² השתלשלות העולמות אינה בגלל העולמות העליונים, הואיל והיא להם ירידה מאור פניו ית', כי התכלית היא העולם הזה התחתון דוקא, כיון שבו מתבטא כוח עצמותו ית'.

בעולם הזה עצמו – הרי לפני גלות מצרים לא היתה אפשרות לקבלת התורה, אלא אך ורק ע"י כור הברזל של גלות מצרים נעשו בני ישראל ל"כלים" לקבלת התורה, וכפי שדורשים רז"ל²³ את הגורם לזכותם של בני ישראל לקבל התורה – משום "למצרים ירדתם" כו'.

י. זה גם תוכנו של הכתוב²⁴: "ואנכי תרגלתי לאפרים".

לגבי מתן תורה נאמר²⁵ שאילו היה אז מספר של "ששים רבוא חסר אחד" (– אילו לא היה ה"אחד") – לא היתה התורה ניתנת ח"ו אפילו למשה. דבר זה רמוז בפסוק²⁶: "שש מאות אלף

מקו

מתורגם ללה"ק

יש הבדלים בין חלומותיו של יוסף לחלומותיו של פרעה.

יוסף חלם שהוא ואחיו מאלמים אלמים, הם עובדים ופועלים. ואלו פרעה צופה בחלומו ורואה ארועים שונים, אך אין בחלומותיו עבודה של אנשים.

חלומותיו של יוסף הם בקדשה. כל ההשפעות שמשפיע הקדוש-ברוך-הוא לנו, צריכות להגיע אלינו כשכר על עבודתנו. עלינו להתגזע ולפעול – ואז נזכה להמשכות, כשם שבחלומותיו של יוסף הוא אינו צופה מן הצד, אלא עמל בשדה.

בחלומותיו של יוסף יש עליה מדרגה לדרגה. בחלום הראשון הוא חולם על השבולים בשדה שמלקטים אותן ומאלמים אלמות. נוטלים שבולים בפרדות, יחידות, ומאגדים אותן. יוצרים אחדות. בחלום זה יש עליה בדרגה – מפרוד לאחדות.

ובחלום השני שוב עליה. קדם חלם יוסף על השדה,
 ובחלום הבא על השמש והירח והכוכבים, עניינים
 שמימיים.

אצל פרעה, בחלומותיו, קורה בדיוק ההפך. ירידה
 לאחר ירידה. בחלום הראשון חלם פרעה על הפרות – סוג
 החי, ובחלום השני על השבולים – סוג הצומח. הנה ירידה
 בדרגה.

בכל חלום בפני עצמו גם כן יש ירידה – קדם הפרות
 היפות והבריאות, ואחר כך הפרות הדקות והרזות
 שבולעות אותן. וכך גם בחלום השני – קדם השבולים
 הבריאות והטובות, ולאחריהן שבולים דקות ושדופות.

גם התגשמות החלום היא באפן של ירידה. קדם באות
 שבע השנים הטובות, שבע שנות השבע, ולאחריהן –
 ירידה – שבע שנות הרעב. והרעב גדול עד כדי כך ששכחו
 כבר את שנות השבע מרב רעב. שנות השבע אינן נפרות
 עוד כלל. בכל עניינו של פרעה – ירידה והפחתה.

בכל עניינו של יוסף, בעניני הקדשה – עליה, מעלין
 בקדש'. הוספה בקדשה. הקדשה נצחית. ולעמיתה, מה
 שאינו קדשה, עניני פרעה, אינם קימים, פוחתים והולכים,
 עד שהם נעלמים לגמרי.

היהודי צריך ללמוד מחלומותיו של יוסף, שפדי לזכות להשפעותיו הטובות של הקדוש-ברוך-הוא עליו לעמול ולהתיגע. ואז יגיעת ומצאת – תאמין. כשיעבוד – יקבל מן הקדוש-ברוך-הוא תמורה גדולה הרבה יותר מערך עבודתו, ובהשפעה רק תלך ותגדל, תלך ותתוסף.

אולם, אם היהודי רוצה לזכות בהשפעות מן הקדוש-ברוך-הוא ללא עמל, בלי עבודה, הרי אלו השפעות כפי שמקבל פרעה, שאינן מצד הקדשה. השפעה כזו אינה מחזיקה מעמד, והיא הולכת ופוחתת עד שלא נשאר ממנה כלום.

(מעובד לפי 'לקוטי שיחות' חלק ג עמ' 820–822)

חנכה

מצות חנכה היא הדלקת נרות. כיצד יוצרים אור? – נוטלים חמר בערה גשמי כמו שמן או עץ, מחממים אותו עד שהוא מתפלה והופך לבלתי-גשמי המאיר את כל סביבתו.

נרות החנכה נקבעו לזכר נרות המנורה שדלקו בבית המקדש. את נרות המנורה הדליקו בבית המקדש כל לילה. בזמן גם חנכה לא היה שמן טהור להדלקה. הקדוש-ברוך-הוא עשה גם, ונמצא פה שמן טהור תתום בחותמו של הכוהן הגדול. כמות השמן בפה היתה מספקת ליום אחד בלבד, אך נעשה גם ובשמן זה דלקה המנורה שמונה ימים. לזכר הנס מדליקים נרות חנכה שמונה ימים.

נרות החנכה שונים מנרות המנורה. בבית המקדש הדליקו תמיד אותו מספר של נרות, ואלו בחנכה אנו מוסיפים בכל יום נר נוסף. בבית המקדש הדליקו

את המנוחה ביום, כאשר הסביבה עדין מוארת היטב, ואלו זמן הדלקת נרות הנכה הוא אחרי השקיעה. נרות המקדש דולקים במקדש, בפנים, ואלו את החנכה מניחים על פתח הבית מבחוץ. נרות המנוחה דולקו בתקופה בה לא היה חסר לבני ישראל מאומה, מצבם הגשמי היה טוב וכך גם מצבם הרוחני. נרות החנכה קשורים למצב גרוע של עם ישראל. ארץ ישראל היתה תחת שלטון היוונים וצבאו של עם ישראל היה קטן. גם המצב הרוחני היה ירוד. לא היה שמן להדלקת המנוחה, אפילו לא כדי להדליק למשך לילה אחד.

ההבדלים בין נרות המנוחה לנרות החנכה קשורים זה בזה. אפן ההדלקה של נרות החנכה שונה פיון שנרות החנכה קשורים לתקופה אחרת ולמצב שונה. בזמן שטוב בגשמיות וברוחניות אין צורך במלחמה ולא נדרשת מסירות נפש. די בכמות קבועה של נרות מדי יום. הכל מתנהל פשוטה. אז גם אין צורך להשתדל ולהאיר את החוץ. בזמן שהמנוחה דלקה בבית המקדש, העולם לא היה חשוך כל-כך, כאשר המנוחה דלקה בפנים החוץ הוא ממילא.

תקופת גס חנכה היא תקופה שונה. היה זה זמן קשה, היהודים יצאו למלחמות, והיו צריכים להתמודד לא רק עם היוונים אלא אף עם המתיוונים (יהודים שרצו להטמע בין הגויים). באותה תקופה נדרשו נרות החנכה. זה הזמן למסירות נפש! עתה לא די בהארת הבית פנימה. כאשר בחוץ שוררת עלטה, החשכה החיצונית עלולה לחדר לתוך הבית. יש להשתדל ולהתאמץ להאיר גם את הרחוב. לכן זמן הדלקת נרות חנכה הוא בחשכה, ומקומה – ליד הדלת, על-מנת להאיר החוצה!

מספר הנרות שהדלקנו אתמול אינו מספיק. אי-אפשר להסתפק בכך שמצבנו נותר פשה ולא ירדנו, חלילה. נדרשת התקדמות ועליה. יש להוסיף באור. בזמן שהחשך בחוץ רב אל לנו להתפעל מחשכת הרחוב. אדרבא, עלינו ללכת במסירות נפש. עלינו להאיר את החוץ, ולהוסיף באור.

(מעובד על-פי 'לקוטי שיחות' חלק א, עמ' 89-92)

שלום הוא מקורב טרי, מתחיל להגיע לבית חב"ד לתפילות מנחה וערבית של שבת; פעם כן ופעם לא. צריך לעשות הכל בהדרגתיות, הוא אומר. דא עקא, בליבו של שלום ספק עמוק מקנן: כאשר שוהה הוא בבית הכנסת ומתפלל מפנימיות נפשו להם, מרגיש הוא את נשמתו מתלהטת ומקרבת אל מקור חוצבה. חש הוא כי הגיע לביתו, למקום האמתי שלו. אולם ברגע שלאחר מכן, כשעוזב הוא את בית חב"ד וחוזר לסורו לענייני היום יום, אין זכר לאותה תחושה בבית הכנסת. ושלום ממורמר מזה שבעתיים ואינו מוצא את עצמו.

התמיהה:

מהי האמת שלי, מתייסר שלום בלילות. למה אני שייך? מהם הרגעים האמתיים שלי, כשאני בבית הכנסת ושופך את צקון לחשי לפני השם, או שמא חלילה, בחברת פורקי העול כפי שגדלתי. אולי התפילה שלי מזוייפת, אולי זה סתם תחושות. הראייה היא שהכל חולף ואין מזה זכר. למען האמת, את שאלתו של שלום שואל גם כל חב"דניק מלידה: למה אני קשור באמת? לרגעים שבהם חשתי שייך וקרוב לרבי, לענייני השליחות ועבודת השם כפי שנדרש ממני, או שמא לרגעים הפחות טובים שהיו לי? איזה משמעות יש לרגעים הטובים, אם מיד הם חולפים כלא היו. הם אמתיים בכלל? הרי אמת טבעה להישאר לנצח?

הפתרון:

השאלה היא שאלה נכונה, מסביר הרבי, אך דבר אחד אסור לנו לשכוח: בימי הגלות נמצאים אנו בחלום, "היינו כחולמים". בשעת החלום, אין שום בעיה לראות שני דברים המנוגדים לגמרי ביום יום, אפילו פיל נכנס לתוך חור של מחט נוכל לראות באיזה לילה כאילו ממש מתרחש. חלום, יכול להכיל שני ניגודים. אך האמת היא? שאין ניגודים ביחד, זה או כאן, או שם. המדרש מסביר כי החלומות הרבים של יוסף, פרעה ויעקב המסופרים בפרשיות האחרונות ואף בפרשת השבוע, הם המקור לגלותינו הנוכחית, החלום הכי גדול. ובהיותנו יודעים, כי בחלום בלבד כעת אנחנו נמצאים. אין אנו מתבלבלים ממצג התעותעים שטורף את דמיונינו. יודעים אנו היטב, כי האמת של כל יהודי היא הרגעים הטובים והקדושים שלו. כל השאר הוא חלק מהחלום, לא צריך להתייחס אליו ברצינות. כי בחלום, הכל יכול לקרות.

"וחוץ מזה שאין לי מושג מה הקשר בין התוועדות י"ט כסלו לשוקולד... לא חשבנו בכלל על רעיון, רק רצינו לגרום ליונתן להגיע.. ומה יקרה בסוף? רק נעשה צחוק מהבית חב"ד... זה מה שמושך אנדים להגיע", יואב היה נבוך "אני מצטער, בגללי נכנסתם לתסבוכת הזאת", עוד רגע השליח יגמור לדבר ומה יעשו אז?

"טוב אני נכנס לעזור, בעז"ה הכל יהיה בסדר" אמר חיים כששמע שמתחילים כבר לנגן בפנים "פדה בשלום". מישהו הניח את ספר תניא שחילקו לכולם הפוך על השולחן והוא מיהר ליישר אותו והתיישב עם כולם לנגן.

"הוא מגיע!! זה הוא!" קרא יואב בהתרגשות למראה דמות גבוהה שהתקרבה לאולם במהירות ונכנסה פנימה.

הרב מענדי התחיל להתנצל ברמקול על הסדנה המיוחדת שכנראה תבוטל, תלונות מירמור נשמעו בקהל, כל שנה מביאים משהו מיוחד. "אל דאגה" קפץ פתאום שמוליק ליד אביו, "הסדנה תקויים כמתוכנן! קבלו במחיאות כפיים סוערות את יונתן כהן אומן השוקולד בסדנת ציור מיוחדת של סיפור המאסר והגאולה בשוקולד!"

המשך יבוא...

האם תדעו איזו הלכה מסתתרת?

האולם החל להתמלאות באנשים. השולחנות ערוכים ומלאים בכל טוב לכבוד י"ט כסלו.

יואב ושמוליק עמדו בכניסה לאולם מאחורי עציץ ענק שעמד שם, רואים ואינם נראים. שמוליק נשך את שפתו מרוב מתח, ויואב תלש עלים לחתיכות קטנות מהלחץ.

האם יונתן דוד שלו באמת יבוא? כל המאמץ שלהם לא היה לחינם? ההתוועדות בפנים כבר החלה והשליח התוועד והסביר לקהל על עינינו של היום הגדול. ודמותו של יונתן לא נראתה באופק.

"אתה בטוח שסדנת שוקולד זה מה שיגרום לו לבוא?" שאל שוב שמוליק בפקפוק, "כבר אמרתי לך, כמו שאני מכיר את דוד שלי, הוא לא יפסס דבר כזה אם הוא נמצא באזור" אמר יואב בבטחון.

חיים יצא אליהם החוצה, "נו מה קורה? לא הגיע?" שאל בקול לחוץ. הם הנידו בראשם לשלילה.

"תקשיבו אני מתחיל להלחץ מהעסק, הגיעו יותר מחמישים איש להתוועדות והם מצפים לסדנת שוקולד מיוחדת, אסור לאכזב אותם כי אחרת פעם הבאה הם לא יבואו.." הסביר להם את הבעיה שנקלעו אליה, "מה נעשה? יש לנו 2 ארגזים של חפיסות שוקולד שהזמנו במיוחד במטבח בכמה צבעים, רק שאני יודע רק

איך אוכלים שוקולד, לא מעבר", חיים היה באמת מודאג,

במדור זה תוכלו לנסות לשער מהי ההלכה שמסתתרת בספור נשמח מאד אם תשתפו אותנו במסקנות שלכן.

hebrew@myshliach.com

ההלכה הקודמת:

דין קדימה בברכות-

אם יש לפניו מינים שונים ממספר ברכות, מברך לפי סדר החשיבות של המג"ע א"ש

(מזונות, גפן, עץ, אדמה, שהכל)

תודה רבה לשלוחים ששלחו אלינו את התשובה:

שינא חווה סגל - אוקריינה

חסי מנדלסון - קייב

שניאור רבקיין - בנגלור

מענדי פיקל - תאילנד

מושקא בוטמן - קומבודיה

יוכבד גולדברג - תאילנד

מנחם ליצמן - קוריאה

מושי טביב - טאיוון

לוי ביינשטוק - קנדה

מושקא ביינשטוק - קנדה

אסתי לויין - צרפת

נושא / נושא

כובשים את היעד

המינימום הוא הפסגה!

אחרי זה עד שיגיע השמן החדש?

את הסיום אין כל צורך לספר באריכות, הוא גלוי וידוע לכולנו מגיל ינקות: נס למעלה מדרך הטבע חולל הקדוש ברוך הוא, ופך השמן הקטן לשמונה ימים הוא הספיק. בחוש ראו כולם את ידו של הקדוש ברוך שסבבה ממעל ושינתה את כל מערך הטבע לטובת בניו. לזכר הנס הגדול מציינים אנו עד עצם היום הזה את חג החנוכה, שמונה ימים כנגד שמונת ימי נס פך השמן.

אבל, בלי להרוס את החגיגה הגדולה, פרט אחד מרכזי בסיפור נצטרך להבין כיוון שאינו מחוור דיו: על פי ההלכה, תחזיקו חזק, לפעמים מותר להשתמש בשמן טמא... כאשר אנוסים ואין אפשרות אחרת, מותר על פי ההלכה לכתחילה להשתמש גם בשמן שלא חתום בחותמת הכהן הגדול. אם כך מדוע זקוקים היינו לנס?

ומה רע? כמובן אתם מהרהרים, ממתי מפריע לנו ניסים? אז זהו, שבניסים יש כללים: הקדוש ברוך הוא לא עושה ניסים בחינם. אם אין סיבה מיוחדת, נס לא מתרחש. כשישנה אפשרות לסדר את המצב בדרך הטבע, לא אצים לחולל ניסים. כך היא דרכו של הקדוש ברוך הוא. אם כך, מדוע איפה חולל הקב"ה נס כזה גדול של שידוד מערכות הטבע, וגרם לפך קטן של שמן להאיר שמונה ימים, כאשר אפשרות אחרת, טבעית, המתינה בפתח? יכלו אכן להשתמש על פי ההלכה בשאר קנקני השמן הגדולים שמצאו?

קרב הרואי בין המכבים ליוונים, הגיע לקיצו בכ"ה בכסלו. הלוחמים היהודים, שלא הצטיידו בכוח פיזי רב או בריבוי כמותי, גברו על ממלכת יוון האדירה, החזקה והגדולה. בעזרתו של הקדוש ברוך הוא נמסרו הגיבורים ביד החלשים, הרבים ביד המעטים, הטמאים ביד הטהורים, הרשעים ביד הצדיקים והזדים ביד עוסקי התורה.

נכנסו הכהנים לבית המקדש שבירושלים ומצואהו חרב עד היסוד. הטומאה שלטה בכל פינה וזבל רב נערם היכן שרק נפנה המבט. אך זמן בכדי לסלק את הטומאה, להשיב את הכלים ולהעמיד שוב את המקדש על תילו. בסיום המלאכה, כשאך הגיעה האפשרות שלה פיללו מזה תקופה ארוכה לשוב ולהדליק את נרות המנורה, גילו הכהנים כי שמן זית זך כשר אין בסביבה. היוונים טמאו הכל, אפילו פך אחד קטן של שמן, חתום בחותמו של הכהן הגדול לא נצפה בכל המתחם.

להכין שמן זית זך חדש, כשר למהדרין להדלקה בבית המקדש, יארך שמונה ימים והזמן דוחק, את מצוות הדלקת המנורה חפצים לערוך כמה שיותר מוקדש, אין זמן להתמהמה, מה עושים?! אולם הכהנים לא אמרו נואש, חיפשו וחיפשו מבלי להתייאש, עד שנמצא בפינה דחוקה כד קטן של שמן שהצדיק את העמל הרב שהושקע בחיפושיו.

השמחה הגדולה במציאת פך השמן נמהלה בעצב שחשו כולם. אמנם כעת יהיה כיצד להדליק את המנורה, אולם מה יהיה על הימים הבאים? בפך השמן שנמצא יש שמן בקושי ליום אחד, מה יקרה

אך חג החנוכה מלמד אותנו מסר פשוט ותכליתי: אצל יהודים אין אפשרות שניה. גם כשכל הנתונים מראים שזה מה יש, יודעים אנו בתוקף שעל עמדתנו נעמוד ללא משמר. בסופו של דבר זה יסתדר, צריך רק ללכת באופן של "לכתחילה אריבער".

למלא את העולם באור

השבוע הקרוב, מתחילתו ממש ועוד סופו, הוא שבוע של אור; שבוע של ניצחון האור על החושך; שבוע של גאווה יהודית אדירה וחסרת פשרות. לשלוחים מנהלי בתי חב"ד לא חסרה עבודה בשמונת ימים אלה, הימים כולם מנוצלים למבצע חנוכה בשיא החיות והשטורעם כפי עידודו ובקשתו הנמרצת של הרבי.

לאורך השנים, עודד הרבי בעוז את השלוחים שהציבו חנוכיות מרכזיות בכיכרות ההרים ובאתרים הומי אדם בעירם. גם כשאנטישמיות ושונאי ישראל קיטרו והלכו לבתי משפט כנגד הצבת החנוכיות הפומביות ברחובה של עיר, ידעו השלוחים תמיד כי אין אפשרות שנייה, לוותר או לסגת אחורה כשיש קושי ונראה שאין פתרון; את רצונו הקדוש של הרבי עושים עד הסוף ממש, מבלי להתפעל משום מכשול או עליה חדה.

לנו השלוחים הצעירים בכל פינה שרק נהיה בעולם, יש תפקיד מרכזי במערך הגדול הזה של מבצע חנוכה. במהלך שמונת ימי החג נצא עם אבא למקומות מרכזיים ברחבי עיר שליחותנו ונפיץ משם את אור החנוכה לכל יהודי ויהודי, לא יהיה יהודי אחד בסביבתנו שלא יחשף לאור החנוכה ולאור התורה והמצוות.

כחב"דניקים יודעים אנו שאין לנו אפשרות שניה או תחליפים זולים יותר, אנחנו לא מוותרים על הפסגה. יש לנו תפקיד ואותו נבצע על הצד הטוב ביותר, כמו חיילים אמתיים, לא נביט ימינה או שמאלה. פשוט נבצע.

חג חנוכה שמח!

אבל השאלה היא לא רק על הנס הגדול שחולל הקדוש ברוך הוא. את קושייתנו נשליך אף על הכהנים. הם הרי תלמידי חכמים ויודעים היטב את ההלכה על בוריה, אין רז בתורה שנעלם מעיניהם. האם הם לא ידעו את ההלכה הזו? מה הייתה הדחיפות הגדולה שלהם להתייגע עוד ועוד במציאת פך טהור של שמן, גם כאשר בדרך הטבע לא נראה היה שיש סיכוי למצוא. הרי הייתה להם אפשרות ב', שגם היא בסדר גמור על פי ההלכה?

אלא שזה בדיוק הנקודה: הכהנים לא הסתפקו ב"בסדר גמור", הם רצו לכתחילה. אמנם היו להם תירוצים, תמיד הם יכלו להתפשר ולהשתמש בשמן הטמא, ובצדק, אך הם ידעו שמבחינתם - רק המקסימום משחק פה תפקיד.

ראה הקדוש ברוך את ההתעקשות החיובית שלהם, את החיפושים הרבים שלהם עוד ועוד גם כאשר הייתה להם אפשרות אחרת, וחולל את הנס הגדול.

ההוראה לכל אחד מאתנו

תמיד לכל אחד בחיינו יכולות להיות לעתים תחלופות. לא תמיד מה שאנו רוצים לכתחילה מתגשם, לפעמים מבקשים מאתנו להתפשר, לנסות לקחת את האפשרות הפחות מועדפת. כך בענייני חולין וכך בענייני עבודת השם: זה יכול להיות ביום שאנחנו מרגישים לא טוב, ויש לנו כביכול "פטור" מללכת לתלמוד התורה באותו יום. התירוצים לא מפסיקים, ומהם רבים שנכונים הם וצודקים.

שאלות לשליח

בפינה זו תוכלו להפנות שאלות לאחייכים השלוחים.

שאלות בענייני השליחות, שאלות בענייני הלימודים שלכם. ואפילו סתם שאלות כי אפשר.

זהו המקום בשבילכם!!

שאלות ותשובות ניתן לשלוח למייל
HEBREW@MYSHLIACH.COM